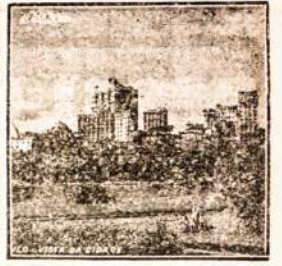

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 15\$000 pusei metu 8\$000. Atsk. numeris 300 reis.
Redakcija atidaryta kasdien nuo 10 iki 3 val. p. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. p. p.

Redaguoja
St. Vancevicius

S-ti METAL.

SÃO PAULO, 1936 m. Kovo - Marčo mėn. 7 d.

NR. 10 (374)

Liudni reiškiniai.

Pastaruoju laiku mūsų kolonijos gyvenimas labai iškripo iš normalių vėžų. Kerštas, barmiai, nesantaika, įvairūs ginčai, ne tik nesibaigian, bet kuo toliau, tuo įgauna atšiauresnes formas.

Daugeliui tiesiog nesuprantama, kas dabar mūsų kolonijoj dedasi. Šioje vietoje nors keliais bruožais norime šį tą paaiškinti.

Visiems gerai žinoma, kad didžiosios «audros» kolonijoj prasidėjo nuo Dr. P. Mačiulio išvažiavimo. Tos audros dar pasitęsė po nelaimingo įvykio — a. a. B. Steponaičio tragiškos mirties. Savo laiku prieš mūsų laikraštį, prieš Lietuvį S-gą Brazilijoj ir jos vadovybę bei prieš visas kitas S-gai priklausančias organizacijas, mokytojus ir kitus asmenis buvo sukeistas didžiausias lermas. Buvo rašomos visokios rezoliucijos, protestai, nutarimai ir t. t. ir t. t. Ir tą pranaštingą mūsų kolonijai darbą iš vieno dirbo vienas didelis «frontas», susidedąs iš kun. B. Suginto mokytojų V. Nalivaikos ir P. Korsako, K. Uckaus, A. Dutkaus ir visos eilės jų draugų. Minėtas nelaimingas įvykis buvo stengiamasi įvairiais būdais išnaudoti iš savo tariamųjų «priešų» kerštin.

Išikarštinę virš minėti mūsų «politikeriai» buvo išjęję iš visų padorumo ir žmoniškumo ribų. Sukeltos audros daug daugiau pakenkė patiemis triukšmadingiems, negu jų tariamiesiems priešams. Skaudžiai nukentėjo dėl to ir viena iš tvirtiausių jaunimo organizacijų «Vilties» nes keletas jos vadovų įtvėlė į tą baltą pačią organizaciją.

Po kiek laiko visas triukšmas buvo apmirus. Įsismaginę «politikai» pramatė, kad jau pertoi neitai. Už visokių šmeižtų, provokacijų ir sukeitą audrą likimas pradėjo keršyti. Štai po kiek laiko matome, kad iš buvusio fronto liko tik skeveldros. Prasidėjo kerštas, nerpykanta, ir didžiausios peštinės pačiame «fronte». Iš šiltes žiūrint liūdna ir skaudu darosi. Buvusieji didžiausi draugai ir bičiuliai, kurie taip neseniai kėdė lermą ir grasino viską auklityn kojom apversti, šiandien viens kitą šaukšte vanderis skandina.

Dabar viena po kitos kyla kitėn visoki labai negražūs dalykai iš susipėsiusių pusės. Buvusieji bičiuliai šiandien viens prieš kitą rašo skundus, viens kitą bauriausis šmeižia, provokuoja ir visokiais būdais stengiasi pakenkti. Kolonijoj sklaidijami visoki gandai, kalbos. Kalbama, kad kunigas apskundęs K. Uckų, Dutkų ir kitus savo draugus policijai. Mok. Nalivaika apskundęs kun. Sugintą telmsai, A. Serbenta, Juodgudis, Butrimas darą žygių prieš kunigą, kunigas prieš juos ir prieš kitus savo buvusius draugus. Dar etna gandai, kad mok. Nalivaika ir P. Korsakas su savo bičiuliais greitai išleisją naują laikraštį, kuriame «įpersią kailį» kun. Sugintui, «Vilties» S-gos

vadovams ir kitiems. Žodžiu, verda didžiausia košė. Ir kada visas šitas ermydėris baigsis, sunku pasakyti. Juo toliau, tuo darosi kolonijoj blogiau.

Jei tos visos peštinės, lermas, visoki išdavimai ir glūčiai neturėtų neišgautaus įtakos į mūsų kolonijos gyvenimą, galima būtų apie juos ir nutilti. Bet visa tai labai daug pakenkė ne tik patiemis «audros» kelejams, bet ir atskirioms organizacijoms, mokykloms ir bendrai visam kolonijos darbui ir progresui. Gaila ir liūdna, kad taip darosi, kad lietuviai lietuvį bauriausiais būdais provokuoja, kad draugas draugą šmeižia ir išdavinėja. Kiek dabar iškyla vis naujų paslapčių, kurių čia vis i ne norime paminėti. Bogaai, kad taip yra, bet patarė sako, kad nėra to blogo, kuris neišeitų į gerą. Ir šie liudni reiškiniai, savaimė aišku, ankščiau ar vėliau turės baigtis. Jie mums parodo tikrąjį susikompromitavusių ir nesvarių žmonių veidą. Iš to kiekvienas padorus lietuvis galės pamatyti su kuo jam nepakeliamai eiti. Visi šie paskutinieji įvykiai duoda prozos pasidaryti atatinamas išvadas ir atsikratyti nuo neigiamos mūsų kolonijai elemento. Kad atsitautyti kolonijoj tvarką ir ramybę, kad visi padorus lietuviai galėtų ramiai dirbti kultūrinį ir visuomeninį darbą bei rūpintis kasdieniniais savo reikalais, reikalinga šalintis nuo netkusio, susikompromitavusio elemento ir su juo nesusidėti. Patys matome, kad likimas keršija nepadoriems ir nesvarios sąžinės žmonėms. Jie patys viens kitą baigia galabyti. Mes gi, nežiūrėdami į tai ir toliu privalome eiti tuo pačiu tiesiu lietuvišku keltu. Taip pat privalome tikėti, kad ir visos šios negerovės, an kščiau ar vėliau išeis į gerą.

Šiuo rašiniu mes neiname su nieku į jokia polemiką, bet iškeliamo tik pačius mūsų kolonijos gyvenimo nekeršius faktus. Ar tas kam patiks ar ne ne mūsų dalykas. Mes tik pasakome tą, kas ištikrųjų yra ir ko neturėtų būti.

Rengia trečią skridimą į Lietuvą.

Amerikos lietuvių laikraštis «Vienybė» praneša, kad lakūnas A. Kiela, kuris yra pasiryžęs 1937 metais skristi iš New Yorko į Kauną, stengiasi, kad tam reikalui būtų sudarytas komitetas. «Šis skridimas tuo svarbu, kad A. Kiela pasistatys savo konstrukcijos lėktuvą, ko dar nėra buvę Amerikos lietuvių aviacijos istorijoje, ir be nusileidimo skris į Kauną».

São Paulo Lietuvių Žinia!

Šių metų kovo mėn. 14 dieną DARIAUS — GIRĖNO VARDŲ SALĖJE, RUA LITHUANIA NR. 13 (Mokos liet. mokykloje)

žinomas mūsų kolonijos dainininkas

Telesforas Mažeika

RENGIA

GRANDIOZINI KONCERTĄ

Programoje bus išpildyta žymiausių kompozitorių: Rubinšteino, Gurovo, Meyerbeero, Verdi, Carlo Gomes ir lietuvių kompozitorių — Kučanauško, Šimkaus ir kitų klasikiniai dalykai. Po programos šoktąj iki 4 val. ryto. Pradžia 8 val. vakaro.

Griež p. V. OGŽEVAILOSO vedamas orkestras.

Įėjimas tik su pakvietimais, kuriuos prašoma būtina pasirūpinti iš anksto. Pakvietimai gaunami «Lietuvio» redakcijoj, pas liet. mokyklų vedėjus, Mokos sportininkus ir kitur.

Skubiai išsinomuoja

Liet. Namu patalpos: 3 kambariai, valgykla su virtuve ir bufetas, RUA BANDEIRANTES, 92. Sąlygos labai geros.

Sąlygas sužinoti vietoje pas Liet. S-gos Brazilijoj Reikalų Vedėją.

Svarbūs pasitarimai Lietuvos reikalais.

Lietuvos užs. reikalų ministeris St. Lozoraitis Londone karaliaus Jurgio laidotuvių proga, turėjo svarbų pasitarimą su Anglijos užsienio reikalų ministru Edenu. Kaip rašo anglų laikraščiai, min. Edenui teko iš pirmųjų žinių apie padėtį Klaipėdoje. Kartu su min. su min. Lozoraitiui pasitarime dalyvavo ir Lietuvos įgaliotasis ministeris Londone Balutis.

Anglų spauda pažymi, kad Lietuva padarė net daugiau, kaip didž. valstybės galėjo iš jos tikėtis. Tačiau nerimas dėl Vokietijos laikymos Klaipė-

dos atžvilgiu nėra sumažėjęs. Todėl, pasak spaudos, did. valstybės buvo įspėtos, kad jos turi būti atsakingos už Lietuvos suverenumo apsaugojimą tame krašte.

Grįždamas į Lietuvą min. Lozoraitis turėjo taip pat svarbių pasitarimų Paryžiuje su prancūzų užs. reikalų minist. Flandrau.

Pasitarimuose buvo svarstomi Rytų saugumo ir Klaipėdos reikalai. Be to, minist. Lozoraitis pasitarimuose su Edenu ir Flandrau buvo apsparstyti Lenkijos gresiniai Lietuvai.

LIETUVOJE

Amatų mokyklose mokinių skaičius didėja.

Lietuvoje yra nemaža ir amatų mokyklų. Šiais metais amatu mokyklose mokinių skaičius yra žymiai padidėjęs. Amatas dabar visur jaučia mas didelį susidomėjimą.

Pradėjo tvarkyti Juczapavičiaus prospektą.

Paskutiniu laiku Šančiuose, Juozapavičiaus prospekte, buvo pradėję iri grindinio pakraščiai, išires grindyns virto į griovius, juos užversdama. Šiame dienomis Juozapavičiaus prospekto irstas grindyns pradėtas tvarkyti.

Klaipėdoje šiemet bus statoma nauja bažnyčia ir d. d. d. d. pradėtos mokykla.

Klaipėdoje statyba kasmet gyvena. Šiemet Klaipėdoje projektuojama pradėti katalikų bažnyčios statybą, nes lig šiol Klaipėdoje tėra viena katalikų bažnyčia. Be to, šiemet bus pradėta statyti nauja, didelė pradžios mokykla, kurioje numatyta įrengti net 25 stekiraklasės ir vieną rūmų aukštą paskirti sporto klasei įrengimui. Prie bažnyčios ir mokyklos statybos darbų galės gauti darbe nemažas skaičius darbininkų.

Panevėžio mūliniai plečia darbą

Nors Panevėžio mūliniai ir modernikai įrenkti, bet paskutiniiais mėnesiais taip išpėdė darba, kad kas kart vis didesnį skaičių darbininkų prisma dirbti. Dabartiniu metu taip padidėjo miltų paraiškavimas, kad kai kurie mūliniai prad jo dirbti net po šešiolika valandų į parą, įvesdami antrą darbininkų pakaitą.

Darbininkų kultūros namai Vilijampolėje.

Vilijampolėje yra keletas didelių fabriku, kuriuose dirba daugiau kaip 1000 darbininkų, kurių dauguma Vilijampolėje ir gyvena. Keli stambesniųjų Vilijampolės fabriku savininkai prin cipiniai susitarė įsteigti Vilijampolėje darbininkų kultūros namus, kuriuose būtų klubas ir skaitykla. Tuo reikalu jau buvo tartasi su Dariaus-Girėno namų administracija, bet nesuistarta, nes Dariaus-Girėno namų visos patalpos užimtos. Dabar Vilijampolės darbdaviai savo sumanymai įvykdyti ieško kitos patalpos. Gal būt Kauno miesto savivaldybė sutiks išnuomoti kurios nors pradžios mokyklos salę.

Darbininkams girtuokliams negalima pinigų mokėti.

Kai kurie fabriku ir dirbtuvių darbininkai šėstadieniais, atsiėmę savo uždarbį, pusę arba visą tą uždarbį praveria ir dėl to tų darbininkų šeimos turi kęsti skurdą ir iš to skurdo nekaip negali išsikapstyti. Į tai atkreipė dėmesį Kauo miesto burmistras, kuris paraiškūs visus miesto darbdavius, kad girtuokliu darbininku uždarbis būtų išmokamas jų žmonoms, kaip kad dabar yra daroma Kauno miesto savivaldybėje.

Prie statybos darbų gaus darbo daug darbininkų.

Kauno miesto savivaldybėje gauta daug prašymų kartu su projektais leisti statyti naujus namus. Kauno miesto savivaldybės statybos skyrius rūpinasi kuo didesnį skaičių tokių prašymų patenkinti, nes prasidėjęs privačiai statybai, pelningesni darba gaus daug prie viešųjų darbų dirbančių bedarbių. Numatoma, kad šiais metais miesto namų statyba bus gausingesnė kaip pereiniais

metais. Pagal meteorologijos biuro apskaičiavimus, šiais metais bus ankstyvus pavasaris, taigi anksčiau prasidės ir statybos sezonas.

Vokietininkai padavė malonės prašymus.

Artinantis vasario 16 d. nutaistieji garsojotj Klaipėdos byloje vokietininkai Prezidentui padavė malonės prašymus. Jų tarpe yra buvusių partijų vadai: — Neumannas, Bertulaitis, Zasas Roppas ir kiti, visų 72 nutaistieji. Vienas kitas nutaistytųjų jau anksčiau yra davę malonės prašymus ir jiems bausmės buvo dovanotos arba sumažintos.

Vėl uždarė lietuviškas draugijas.

«Vilniaus Rytojus» praneša, kad Vilniaus — Trakų apskrities storastos įsakymu uždaryta «Ryto» draugijos skaitykla Čebartuose (Valkininko val.) ir Šv. Kazimiero draugijos skyriai Daucianuose ir Sankuose (Salcininkų vals.). Lenkų laikraščiai teigtina, kad skaitykla ir skyriai uždaryti neva už «prieš valstybinį veikimą».

Nori atpiginti degtukus.

Su švedų degtukų sindikatų vedamose derybose dėl degtukų gamybos ir jų atpiginimo. Švedai norėtų sumažinti degtukų gamybą, nes jie turj prizmaimę didelę degtukų atsargą, kurios užtektų 15 metų. Taigi švedai sakosi galėtų abu fabriku kuriam laikui uždaryti. Bet komisijsa nesutinka, nes tada tektų atleisti daug darbininkų. Dėl degtukų atpiginimo tai yra taip. Atplius medžiagai, turėtų tokiu pat procentu atpiginti degtukai. Tačiau elinant sutartimi, neva kaip atpiginti. Atpiginimo galimūmai dar svarstomi.

Ginklų fondai jau 422000 lt. aukų.

Ginklų fondai gausios aukos plaukia iš vis krašto. Ligi sausio 1 d. į fondą įplaukė jau 422.273 litai. Gryniais pinigais pasukota 229.563 litai,

vertybės popieriais — 190.742 litai ir brangenybėmis — 1.921 litas.

Lito padengimas sustiprėjo.

Š. m. vasario 1 d. Lietuvos Banko aukso fondas siekė 37,9 mil. litų. Tuo būdu per sausio mėn. aukso fondas padidėjo 1,8 mil. litų.

Užsienų valiutų fondas dabar siekia 13,3 mil. litų. Sausio 1 d. jis sudarė 9,9 mil. litų. Tuo būdu užsienų valiutų fondas per sausio mėn. padidėjo 3,4 mil. litų.

Aukso ir valiutų fondas kartu per šių metų pirmąjį mėnesį tuo būdu padidėjo 5,2 mil. litų ir dabar sudaro 51,2 mil. litų.

Banknotų apyvarta taip pat yra padidėjusi daugiau, kaip vieną milijoną litų ir dabar siekia 104,7 mil. litų. Tačiau, nežiūrint banknotų apyvartos didėjimo, dėl padengiamųjų vertybių fondų augimo, lito padengimas dar sustiprėjo. Banknotų padengimas aukso dabar sudaro 36,2%, o jų padengimas aukso ir užsienio valiuta siekia 49%.

Nuo užsienio valiutos operacijoms tvarkyti įstatymo paskelbimo (1935 m. spaūtu 1 d. padengiamosios vertybės išaugo nuo 39,8 mil. litų iki 51,2 mil. lit., o banknotų padengimas — nuo 41,7% iki 49%.

Dar parceliuos 20.000 ha žemės.

Dabar Lietuvoje esą dar apie 20.000 ha parceliuotinos dvarų žemės. Toji žemė šiemet numatoma išparceliuoti. Apskaičiuojama, kad iš tos žemės apie 35—40% teks bežemiams, o likusią žemę teksią paskirti buvusiems žemės savininkams į neliečiamą 150 ha normą.

TIK «LIETUVY» PASISELBEŠ TAMSTA TURĖSI IŠSKELBIMO NAUDA. SKELBIMU KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

Krašto ūkis tikrai rodė pažangos, valstybės biudžetas augo ir stiprėjo iki pat pasaulinio krizės. Valstybės biudžeto raida iki 1931 metų ir jo svyravimas ir puolimas krizės metu atrodo šitaip:

metai	pajamos (mil. litų išlaid.)
1923	166,3 — 0,3
1924	234,7 — 3,4
1925	245,2 — 9,6
1926	231,5 — 2,8
1927	262,9 — 32,0
1928	381,3 — 0,8
1929	299,2 — 27,1
1930	313,1 — 11,9
1931	315,0 — 23,7
1932	266,0 — 5,3
1933	250,2 —

Lietuvos valstybės biudžeto augimas atitinka tautos ūkio gamybos kilimą ir eina lygiagrečiai su juo, suaugdamas su pasaulinio ūkio.

Pajamų ir privatinio ūkio pirkimo galios didėjimas savo eile padidino suvartojimą, o kadangi Lietuvos finansų sistema daugiausia minta pajamomis iš vatojamo mokesčių, miltų ir spirito monopolio, tai vartojimo padidėjimas išėjo izdo naudai. Tuo būdu Lietuvos valstybės biudžetas augo organiniu su krašto ūkiska plėtra, nereikalaujamas žymesnių finansinių ar mokesčių reformų ar ypatingo mokesčių pakėlimo.

(b. d.)

Dr. D. Cesevičius.

Lietuvos finansų ūkis keleriais paskutineriais metais.

1. Bendra tendencija.

Pokarinių laikų pasaulio ūkio nenuneigiamą tendencija yra ta, kad ūkio politikos plėtra greitu tempu vyksta didėjančios valstybių įtakos kryptimi. Vis daugiau ūkio bei socialinio gyvenimo sričių tiesioginiai ar per tam tikrus tarpininkus, pasauliavalstybės organizacijos, pasiduoda va stybių įtakai, ir valstybės finansinio tarpininkavimo tendencijos kaskart stiprėja.

Lietuvos finansų ūkiai ir pat pradžių teko ne tik papildyti valstybės udą, bet ir tapti visos krašto ūkio politikos centru.

Krašto finansai turėjo suteikti galimamų žemės reformai vykdyti, savai pramonai išauginti ir šeimės ūkiai paremti. Be to, kadangi Lietuvoje žemės ūkio interesai yra susiję su svarbiausiais krašto ūkiškos veiklos šakomis, tai ir mūsų finansų politika turėjo stipriai paveikti visą Lietuvos ūkio politiką. Finansų centrai tapo viso ūkio centrais.

Senasis finansinės politikos dėsnis «išdas tik valstybei» Lietuvos netaikomas. Iš valstybės izdo gaunami valstybiniai pinigai nelia tik valstybi-

niamis reikalingas, bet naudojami taip pat lygiagrečiai valstybės izdai. Kašoms arba ir nevalstybinėms kasoms, būtent, susikiant joms trumpalaikiu arba ilgalaikiu paskolu ir perkant privatumų bankų akcijų, skiriam ekspor- to prelijų, finansuojant svarbesniasias pramonės įmones ir t. t. Valstybės izdui tenka taip pat atlikti ir bankininko veidmūio ir pakelti kredito tiekimo riziką. Valstybės izdas tuo būdu jungia visus krašto ūkiškos veiklos sūius ir skatina tą pat veiklą.

Lietuvos ūkio gyvenime valstybė yra didžiausias ir įtakingusias įmonikas. Ji valdo ir jai priklauso didžiausi krašto miškų plotai. Ji valdo ir eksploatuoja visus krašto geležinkelius, telegrafą ir telefoną. Valstybės degtinės monopolis perduoda kasmet vidutiniškai už 40 milijonų litų degtinės ir spirito. Valstybė pač liau, kontroliuoja savo pusiau valstybiniais ar beveik valstybiniais bankais visą krašto finansinę ūkį. Valstybė Lietuvoje yra taip pat didžiausias darbdavys, ir ji, skelbdama varžytines ir nustatydamas tarnautojų atlyginimą, veikia į darbu atlyginimo didi. Apmokėdama sau reikalingas prekes, premijuodama

eksportą, įvesdama muitus, o taip pat fiksuodama kainas monopolizuotiems gaminėjams ir nustatydamas atlyginimą už viešam naudojimui įmonijų patarnavimus, valstbė turi didelę įtakos į rinkos kainų sudarymą. Toki valstybinė kontrolė ir įtaka padidama nu tik pajamų, bet ir išlaidų ūky (išlaidos žemės reformai, meioracijos ir nusausinimo darbus vykdyti, eksporto premijoms tekti ir t. t.). Pajamų ir išlaidų ūkis turi tikslą paskubinti krašto ūkišką pažangą ir iš viso paveikti tautos ūkio struktūrą ir raidą, kas finansų ūkiai reikią finansinei — politinij uždavinių pagausinimui ir sukomplicavimui o taip pat finansiniai — techninių priemonių diferenciacija.

2. Biudžetas ir tautos ūkis.

Pirmasis valstybės biudžetas po savosios valiutos įvedimo, būtent 1923 metų biudžetas, buvo subalansuotas projekte 198 milijonų litų sumai, o tikrumoje suvestas 166,3 mil litų pajamų ir 166,0 mil. išlaidų sumoms. Tačiau 1923 metai negali būti laikomi normaliais biudžeto metais. Infliacija ir staigi devalvacija, surišta su savos valiutos įvedimu, smarkiai nemaža tautos ūkio turtų ir sumažino pirkimo galią bei kitaip suskirstė ūkio pajamas. Finansų ūkis, karo pasekė veikimas, patologiniai buvo reikalingas finansų. Savos valiutos įvedimas reikė gera krašto ūkio pasveikimo pradžia ir

Sulaikyti už šnipinėjimą.

Paskutinėmis dienomis saugumo organai sulaikė kelis asmenis, būtent: Evaldą Koenigą, gyv. Pikalnio apskr. (ūk. rinkas), Voldemarą Gerfertą, gyv. K. Naumiestyje (darbininkas), Albiną Agliniškį, gyv. K. Naumiestyje, nuo 1933—35 m. tarnavęs kariuomenėje, Marę Agliniškiene, gyv. K. Naumiestyje, ir Ioką Papiškerį, gyv. Šakiuose (arklių pirklys). Jie įtariamai šnipinėję vienos kaimininės valstybės naudai. Jų uždavinys buvo teikti žinias apie Lietuvos kariuomenę, jos apginklavimą ir paskirstymą, apie Lietuvos aviaciją, aerodromus, lėktuvus ir jų statybą, apie Lietuvos pasienio ir krašto policiją, apie šaulius, jų vadus ir manevrus. Sausio 20 d. kvota baigta ir perduota teismo organams.

Kaunas išleis paskolęs lakštus.

Kauno miesto savivaldybė iškelta sumanymas išleisti vidaus paskolas lakštus 1.000.000 litų sumai. Šiuo reikalu Kauno miesto savivaldybė susirašinėja su kai kuriais Kauno bankais. Vidaus paskola bus sunaudota miesto tvarkymo reikalam.

Nuo pontoninio tilto statybos atsakyta.

Paskutiniam Kauno miesto savivaldybės ir plentų vandens kelių valdybos pasitarime prieita išvada, kad pastatius pontoninį tiltą per Nemuną kauniečiai turės daug nepatogumų, nes ligai nemunui neužšalus, iš pontoninio tilto nauda būtų menka, o statyba beveik tiek pat kaštuotų kiek ir nuolatinis medinis tiltas. Todėl nutarta geriau pastatyti medinį tiltą, negu pontoninį.

Elektros bylą nagrinės tik pavasarį

Kauno miesto savivaldybės byloje su Kauno miesto elektros stotimi dėl elektros energijos atpigimo Kauno apygardos teisme bus sprendžiama tik pavasarį. Mat, byloje dalyvaujantiems teismo ekspertams iš elektros stoties buvo pateikta dar naujos medžiagos,

kurią jie baigė tvarkyti ir suspės padaryti išvadas tik iki pavasario.

Iš Kauno iškels lentpiūves.

Kauno miesto savivaldybė susitarusi su vidaus reikalų ministerija, projektuoja iškelti visas esamas miesto centre Kauno lentpiūves į saugesnes užmiesčio vietas.

Naujų lentpiūvių steigti miesto centre neleidžiama jau seniai.

Stiprins lietuviškumą gimnazijoje.

Lietuvoj yra daug gimnazijų, kuriuose švietimo kalbas dėsto ne tik ne lietuviai, bet net nelietuviškai nusistatę elementai, kurie daro neigiamą įtaką mokiniui. Kad to nebūtų, švietimo ministerijoj projektuojama šiais metais visus nelietuvius švietimų kalbų dėstytojus pakeisti lietuviais, nes dabar ir lietuvių švietimų kalbų specialistų yra pakankamai.

Darbininkai — kand datai į Klaipėdos seimelį.

Artėjant Klaipėdos seimelio rinkimams, Klaipėdos krašto darbininkai sukruo ir smarkiai ruošiasi.

Klaipėdos krašto darbininkų — amatininkų susivienijimas pirmuoju kandidatu išstatė Paurą, antruoju Bertulaitį.

Klaipėdon atplaukė naujas lietuviškas laivas.

Sausio 27 d. į Klaipėdos uostą atplaukė naujas „Maisto“ bendrovės nupirktas laivas, kuris dar vadinsis „Kol daer“, bet per būsiančias „krikštynas“ jį pavadins bendrovės vardu „Maistas“.

Laivas atplaukė su iškelta Lietuvos vėliava. Visa laivo įgula sudaryta iš lietuvių išskyrus vieną latvi mechaniką.

Atvyksta pirmoji Amerikos lietuvių ekskursija.

Iš New Yorko Švedų — Amerikos

linijos laivu „Drottningholm“ išplaukė į Lietuvą pirmoji šiemet Amerikos lietuvių ekskursija. Ekskursantai atplauks į Švediją, o iš čia laivu „Marieholm“ vasario mėn. 4 d. pasieks Klaipėdą.

Kaunas atvyks vengrų boksininkas

Vasario m. į Kauną atvyksta Budapešto boksininkų rinktinė. Ji prieš tai gastroliuos Lenkijoje ir, vykdamą į Rygą, kelioms dienoms sustos Kaune.

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuviu — išeivio pareiga skatinti didžiausį, įdomiausį ir pigiausį visoje Pietų Amerikoje savitaraštį „LIETUVIS“.

Būtinai pasisteng išgyti nuosavą žemės sklypą šiame puikiame priemesty.

Pigiausias mėnesinis ratas. Duodame statybai medžiagą.

Centrinė: Praça Antonio Prado, 3 sob. Tel. 2-5023. Raštinės: Villa Prudente: Rua Cap. Pacheco Chaves 114. Vietoje: Av. Zelina 33

Reikalingi agentai, kreiptis į Villa Prudente raštinę.

Meilės laišakai.

(Apyškaitė iš darbininko jaunuolio gyvenimo)

I.

Grįžo Adomas šėkėna iš kino, ir giliai susimąstė. Juokėsi, dainavo Mar ta Ezer, žavėjo publika, bet Adomas vistiek matė kitą moterį, matė savąją Jievtę, kuria prieš porą savaitių tebuvo pažinęs. Šviesos jėgų rolišė Jievtės p'aukai už Mirtos Ezer, gražesnė šypsena...

Adomui šėkėnat neseniai sukako tik 18 metų ir jis pirmi metai kaip dirba vienoj Kauno dirbtuvėj. Vargšas jisai, bet susipratęs, doras darbininkas; meistras, prie kurio jam tenka dirbti. Jį žiūri palankiai ir žada išvesti į žmones.

O Jievtė? Jievtė taip pat jauna, bet už tai turtinga, didelių namų savininko dukrė. Susipažino juodu labai paprastai, vienam viešam vakarėlyje, ir jis pats nustebė, kad ji taip greitai pasisakė jį mylinti. Viskas būtų gerai, tik jos tėvas skersai žiūrįs į neturtingus jaunikius ir ji bijauti. Susitikti jiedu taip pat dažnai negalį. Ir štai ką Jievtė Adomui pasiūlė:

— Jei mane myli tikrai, tai rašyk man laiškus. Rašyk kasdien, būtinai kasdien!

Zapkus.

Adomas pažadėjo ir štai dabar buvęs kine, prisiklausęs gražų melodijų, pakėlęs sau nuotaiką, nori griežtis plunksnos, bet vis dar neranda pirmojo sakinio, vis dar nedrįsta...

Tik kai visi sugulė, jis pasiėmė didžiulį popierį ir pradėjo jį rašinti, berti ant jo meiliausius žodžius, švelniausius palyginimus.

— Tegū ji ir turtinesnė, tegū daug tėvų jos galvoj, bet aš ją priverstu kitip galvoti, ji bus man tikra drauzė, — jaunuoliškai galvoja Adomas, baigęs lašką.

II.

Tą lašką Jievtutei jis pasiuntė paštu. Taip jų buvo sutarta. Buvo sutarta, kad Adomas jai rašys visą savaitę laiškus, sekmadieniais jiedu susitiks Rotušės sodelyje. Po pirmojo laiško Adomas pasiuntė antrą, trečią ir ketvirtą. Tačiau kai sėdo rašyti penktą, jam pradėjo trukti žodžiai. „Mano gražiausioji, tavo akys kaip žvaigždės, tavo skruostai kaip rožės ir t. t.“ jau buvo ankstyvesniuose laiškuose parašyta. O Adomas, jaunuoliškos meilės pagautas ir išdidus, norėjo rasti

vis naujų žodžių, nekartoti. Ir griežėsi jis knygu. Susirado ten naujų palyginimų ir du štai taip užbaigė ir pasiuntė.

Sekmadienis buvo brangiausias diena. Susitiko jiedu sutartoj vietoj ir ne tiek kalbejo, kiek dūsavo. Pagaliau Jievtė tarė:

— Toki brangūs man tavo laišakai. Aš dabar tikrai tikiu, kad tu mane myli. Jei tėvis... mane ir nenorėtų už tavęs leisti, tai aš... vistiek...

Raudo Jievtė, o Adomui taip smarkiai plakė širdis. Jis džiaugėsi prieš akis matydamas juodvieją gyvenimą ir tik galvojo, kad greičiau iškilti, suvyriškėti.

— Aš tau vėl kasdien rašysiu. — Taip rašyk, aš nedrįstu... Aš nemokėčiau taip rašyti. Tik žinau...

— Kas yra?

— Bijau, kad tų laišku neužtiktytėvelis. Jis dažnai mėgsta ir mano knygos pasirausti ir šnip jau. Tuos laiškus aš atnešiau ir atiduodu tau, kad tu juos sugautum. Žiūrėk juos, Adomai, k'ip savo akį, nes aš pareikalavsiu grąžinti.

Praėjo valanda, kita. Jievtė pakilo namo. Raudonu, šilkinu siūliu perrištų laišku poką Adomas laikė savo kisenėje ir sėdė į autobusą. Netoli namų jis išlipo ir, apie Jievtę begalvodamas, kažkodėl šelmiškai šyptelėjo.

III.

Pirmadienį grįžęs iš darbo Ado

mas atėjo į darbininkų klubą pasiklausti paskaitos. Nesėdė jis rašyti Jievtutei laiško nes bijojo, kad ir knygos neberas jam reikalingų išsivieškimų. Grįžęs ir gulęs į lovą, jis ūmai net garsiai įliaukėntilėjo sau per kaktą.

— Išsigelbėjimas! Negi Jievtė atsimins mano pirmuosius laiškus. Idėsiu jį voka pirmutinį pasitaikiusį iš man gražintų ir siūsiu. Ji tikrai pamans, kad čia naujas laiškas.

Taip Adomas ir padarė. Vieną dieną praleidęs nuo antradienio, jis siuntinėjo jai tuos pačius laiškus, bet kai atėjo sekmadienis, truputį išsigandė.

— O Kas bus, joįu ji pažino? Tuomet baigta. O tokia puiki, tokia žauni mergaitė! Ji tikrai galėtų būti ištikima draugė.

Rotušės sodelyje Adomas rado Jievtę be'aukiančią. Jis prisitartinėdardrasiai ir nedrasiau pasisveikino.

— Koki puikūs tavo laišakai Adomai. Tik buvau supykus, kad pirmadienį neatsiuntei.

Adomas pasidarė drąsesnis, vikriai išsinašino. Ir vėl jiedu kalbėjosi dvi valandas ir vėl Jievtė jam laiškus grąžino primindama, kad dabar jų turi būti vienuolika.

(b. d.)

Klaipėda po Lietuvos vėliava.

Reta kuri kita valstybė galėtų pasigirti padarimi per palyginti trumpą laiką tokia didžiule pažanga, kaip kad yra padarusi Lietuva. Tą patį tinka visoms valstybioms gyvenimo sritims ir valstybės finansams bei ekonomikai, ir švietimui ir iš viso kultūrai, ir valdymo aparatui, ir miestų išoriniam išvaizdai ir kt. Tačiau ypač daug nudirbta atvaduočio Klaipėdos krašto medžiaginei kultūrai ir jo gyventojų gerovei pakelti. Praplestant, pagilinant ir patobulintus Klaipėdos uostas, išvestos naujos krantinės ir iškasti nauji baseinai, toliau į jūrą nuskieta melai. Uosto technikinis įrengimas sumodernintas, įtaisyta eilė galingų kranų ir kitų prietaisų, kurie duoda palatumo greitai pakrauti ir iškrauti laivus, pastatyti uoste nauji sandėliai tranzitinėms ir kitokios pirkėms. Nutiestas naujas geležinkelis, kuris jungia Klaipėdos uostą ir miestą su jų lietuviškojo užnugario, tiesiami nauji pientai, pirmoje eilėje, Kaunas — Klaipėda. Į visą tai Lietuvos valstybė yra įdėjusi keletą dešimčių milijonų litų.

Daugiausia 70% visos lietuviškos prekybos su užsieniais (1935 metais 77,76% išvežimo ir 62,2% įvežimo) eina šiandien jūros keliu per Klaipėdos uostą. Ustas sparčiai auga ir Klaipėdos uostą laukiančių laivų bei vėlavų skaičius. Praėję 1935 metus tuo atžvilgiu buvo recordiniai. Pernai į mūsų uostą įplaukė 1.225 laivai, tai, beveik du syki tiek, kaip prieš dvejų metų, kai Klaipėdos kraštas priklausė Vokietijai. O jei žiūrėti tonazo, tai santykiškai Lietuvos uostai bus dar didesnis. Atsimenant, kad prieš karą Klaipėdą lankydavo tik maži laivai, kurie vedavo miško medžiagą ir šiek tiek anglies, šilkių ir fosfatų, o dabar į Klaipėdos uostą ateina dideli jūrų laivai su visokių rūšių kroviniiais. Reguliariai lanko mūsų uostą ir keleiviniai laivai. Uostas dabar dusyk gilesnis, negu prieš karą. Tuomet vietomis buvo tik 4 metrai gelmės, o dabar — 8 ir daugiau. Kasmet didėja plaukiančių po Lietuvos vėliavą laivų skaičius. Be to, įsikūrė nuolatinės laivų linijos tarp Klaipėdos ir stambiausių pasaulio uostų.

Tačiau ne vienais tik uostais padarė tokia mižiniška pažanga. Klaipėdos kraštui prisijungus prie Lietuvos valstybės. Smarkiai išaugo Klaipėdos prekyba ir ypačiai pramonė, kurioms dabar atsivėrė visos patalpos lietuviškas užnagars. Ne tik atsivėrė tokios karo metu nustojusios dirbti pramonės įmonės, kaip Klaipėdos lempinavė, celiuliozės, fanterios ir cheminių trąšų fabrikai, bet įsikūrė visa eilė naujų pramonės įmonių: tekstilės, metalo, chemikalų, tabako ir k. Daugiau 20.000 darbininkų ir apie 3.000 tarnautojų dirba šiandien Klaipėdos pramonės įmonėse.

Kartu su laiviniškyste, prekyba ir pramonė plečiasi laivų kontūrų, draudimo ir kredito įstaigų veikta. Klaipėda pasidarė visam pasaulyje žinomas reikšmingas prekybos centras. Nenuostabu todėl, kad sparčiai auga Klaipėdos miestas: per tryliką Klaipėdos pritausymo Lietuvos valstybei metų jos gyventojų skaičius padidėjo dvigubai; šiandien su savo 45.000 gyventojų Klaipėda yra antras pagal dydį nepriklausomos Lietuvos miestas. Kiek išdėsojoje naujų modernių gražių pastatų.

Jei, nežiūrint visą pasaulį ištikusios krizės, Klaipėdos laiviniškystė, prekyba ir pramonė ne tik nesumažėjo, bet, priešingai, ir toliau plečiasi ir auga, tai to reg galima būtų pasakyti apie Lietuvos Vakarų žemės ūkį. Mažosios Lietuvos žemės ūkiu lygis visomet buvo labai aukštas. Toks jis yra ir šiandien. Tik dėka nuo seno sudariusioms aplinkybėms. Iis svyrą ir cirta esančiam

Vokietijos rinką ir mažiau yra pritaikytas eksportinei gamybai, kokia šiandien vis labiau ir labiau stengiasi pasidaryti Didž. Lietuvos žemės ūkis. Pripratęs prie Vokietijos aukštų protekcinų kainų, krizės ištikus ir politinėms aplinkybėms pasikeitus, Klaipėdos krašto ūkininkas, savo prigimtiniu konservatyvumu, sunkiai taikosi prie naujų sąlygų. Žinodama visa tai ir norėdama paklūpyti Lietuvą ant kelių, Vokietija grynai politiniais sumetimais, ėmė taikyti Lietuvai ekonominį spaudimą: neįsileidžia į Lietuvos sviesto, sulaužo veterinarinį susitarimą ir neįsileidžia į Lietuvos galvijų, kiaulių ir mėsos, varžo net tu prekių tranzitą per savo teritoriją į Čekoslovakiją, Prancūziją, Belgiją ir k., taip kad Lietuvai reikia tenkiatis vien jūrų keliu; pagaliau, beveik visiškai uždaro savo sieną, sulaužo mažosios pasienio susisiekimo konvenciją.

Visos tos priemonės skaudžiai palietė Mažosios Lietuvos ūkininkus. Tačiau ir šioje srityje Lietuvos vyriausybė daug padarė per trylikos metų laikotarpį. Klaipėdoje pastatyta didžiulė skerdykla ir žaldytuvai, statomos pieninės ir nugriebimo punktai, baigiamas statyti spirito vartykla Šilutėje, kuri suims kausingus Šilutės ir Rusnės apylinkių bulvių derlius. Netoli nuo Klaipėdos krašto, Žemaitijoje, pastatytas antrasis cukraus fabrikas. Be to, kaip ir Didžiojoje Lietuvoje, o kartais net ir daugiau, vyriausybė primoka ūkininkams už bekonius, sviestą, javus.

Visa kartu padėms, galima drąsiai teigti, kad per tryliką metų, kurie praėjo nuo Lietuvos Vakarų atvadavimo, ūkio ekonomika, uostas, laiviniškystė ir susisiekimas ir iš viso jų medžioginė kultūra ir gerovė padarė labai didesnę ir džiuginančios pažangos. Iš niekam nežinomo Prūsijos Karalijos užkampio, iš mažo 22.000 gyventojų miestuko su menkos reikšmės ir mažai žvejojant miško uostu, Klaipėda, jos sugrįžusio Lietuvos valstybės sudėtinė ir Lietuvos vyriausybės rūpesčio dėka, virsto visame pasaulyje žinomu prekybos centru ir uostu, nuolat augančiu ir besiplečiančiu.

Kultūros, švietimo ir higienos sritys taip pat yra padariusios per tą laikotarpį vertingos pažangos. Klaipėdoje įsteigtos tokios mokslo įstaigos, kaip Prekybos Institutas, Pedagoginis Institutas, Vytauto Didžiojo Gimnazija, Muzikinis mokykla. Pagėtinose — Kristijono Donelaičio vardo Gimnazija, Šilutėje — aukštesnioji mokykla. Visa tai rodo, kad Lietuvos valstybė atvažuotame Klaipėdos krašte yra kultūros ir pažangos veiksnys, kuris vertina ir myli savo pajūrio provinciją, po keletos šimtų metų vėl susijungusią su Didžiąja Lietuva.

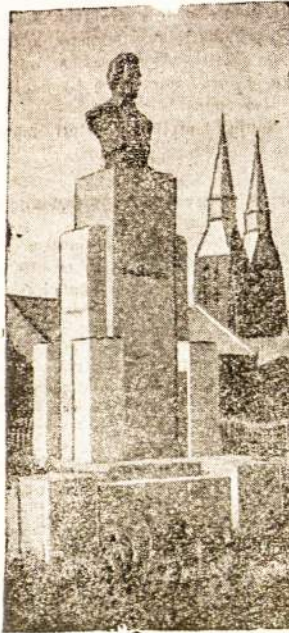
V. I. S.

Kronika.

P. GRABLIAUSKAS IŠVYKSTA Į LIETUVĄ.

Prieš kelias dienas atvykęs į S. Paulo lietuvius turistus p. Grabliauskas kovo mėn. 10 dieną išvyksta į Lietuvą. Kovo 2 d. p. Grabliauskas su „Lietuvio“ redaktorium S. Vanevičium aplankė visas lietuvių mokyklas. Mū u mokyklos gerb. sveičiui padarė malonus įspūdžio.

Atvažiuodamas iš Lietuvos p. Grabliauskas atvežė nemažą lietuvių mokyklų mokinių ir šiaip lietuvių vaikūnėms. Visi esančių lietuvių

Kun. Strazdelio paminklas Kama juose.

vaikūčiai turi pasiskubinti parašyti atskakymus ir juos įteikti savo mokyklos mokytojui. P. Grabliauskas važiuodamas nuvežė laisvūčius į Lietuvą D.U.R. Akademianai Skaitiai, kuris juos išsiuntinė adresatams.

Rep.

S. PAULIO LIETUVIŲ KLUBAS STATYS KONCERTĄ — BALIU.

S. Paulo Lietuvių Klubas greitai laiku rengiasi pastatyti gražų koncertą — balių su įdomia programa. Programoje dalyvūs žymiausias mūsų kolonijos pajūros. Koncertui jau pradėta ruošis koncertas statomas L. Namų sąveje, rua Bandeirantes, 92.

Narys.

ISĖIS DAR VIENAS LAIKRAŠTIS.

Pastaruoju laiku eina gandai, kad netrukus mūsų kolonijoje pasirodys dar vienas lietuviškas laikraštis. Naują laikraštį leis mokytojai V. Nalivai ka ir P. Korsakas su kebatų savo „šalininkais“. Laikraštis bus išleidžiamas kelių susikompromitavusių mūsų kolonijos „veikėjų“ reikalams „aprinti“.

Kiek šie gandai yra pamatuoti, mums patikrinti neteko. Vien tik iš gyvenimo praktikos žinoma, kad kuo daugiau panašų „laikraščių“ pas mus atsirau, tuo daugiau bus peiktųjų ir nesantaikos, kurie jau visiems iki gyvo kaulo atsibodo.

N. N.

IŠ BALTIJOS VALSTYBIŲ DRAUGŲ SGOS VEIKIMO.

Kaip žinome, S. Paulo mieste veikla Baltijos Valstybių Draugų Sąjunga, kurios pirmininku yra žinomas mūsų kolonijos bičiulis Dr. Rangel Pestana. Praeitą penktadienį įvyko S-gos valdybos posėdis, kuriame dalyvavo ir mūsų konsulis p. Kaufys. Posėlyje buvo nutarta pakeisti įstatus priimti įnarius — fondatorius Lietuvos Konsulą p. Gaučį ir įtraukti į šią S-gą daugiau žmonių iš mūsų kolonijos, kaip pav. mokytojus ir šiaip žmonių, kurie

nių. Svarstyta dar keletas smulkesnės reikšmės klausimų.

Rep.

MOK. NALIVAİKA APSKUNDEŖS KUN. SUGINTĄ TEISMUI.

Iš patykimų šaltinių teko sužinoti kad mok. Nalivaika patraukęs į teismą kun. Sugintą už žmonos apmėšimą. Keista, kad buvęstę geriausi draugai ir bičiuliai šiandien viens kitą šaukėte vandens skandina.

Pikis.

JAU PRADĖTA MAIRONIŲ MOKYKLOS STATYBA.

Šiomis dienomis jau pradėta statyti ba ketvirtosios Brazilijos lietuvių mokyklos statyba Parque das Nações rajone (netoli S. Bernardo miestelio). Naujoji mokykla pavadinata jau mirusio joeto Matronios vardu. Mokyklos rūmus stato inžinierius Pinotti. Rūmų statyba menoma užbaigti per 3—4 mėn. sius.

Rep.

SVEIKINIMAS «VIENYBEI».

Didžiulis Amerikos lietuvių laikraštis „Vienybė“, išleistas Brooklyno mieste, šįmet švenčia savo Aukštinį Jubiliejų. Laikraštis eina jau 50 metų ir skaitomas seniausiu lietuvišku laikraščiu.

Šių sukaktuvių proga „Lietuvio“ redaktorius St. Vanevičius pasiuntė „Vienybę“ sveikintu.

S. m. vasario 10 dieną „Vienybė“ išleido gausiai iliustruotą, labai įdomų jubiliejų numerį.

R.

Apie mūsų choras.

Pastaruoju laiku nemaža eina kalbų ir gandų apie mūsų kolonijos chorą Skleidžiamos nepamatuotos kalbos, kad kas tai nori vienus choros sugriauti ir kitus, „esmeniškus“ sukurti bei panašiai.

Mūsų kolonijoje dainos meno reikalas buvo nemaža rūpintis, bet, deje, dėl įvairių aplinkybių nedaug teatsiektu. Neatsiektu net tiek, kiek galima buvo atsiekti. Kaip žinome, nuo 1932 m. mūsų kolonijoje dainos meno srityje dirbo, išimtinai, tik „Vilties“ S-ga, kuri su savo choru nekartą gražiai pasirodė paminėjimuose, koncertuose bei pramogose. Ši organizacija dainos meno srityje daug dirbo, bet reikiamų rezultatų neatsiektė. Tam, žinoma, buvo nemaža priežasčių.

Savo laiku stipriausias ir geriausias choros buvo „Vilties“ Bom Retigo skryniaus. Bet tas buvo „savo laiku“. Šiandien jo beveik jau nėra. Prieš metus laiku buvo organizuotas gana skaitlingas ir gražus choras Mokos rajone. Čia choros buvo pradėjęs greitai stipriėti ir daryti pažangą, bet dėl nevykusios „Vilties“ S-gos vadovų „pošūkos“, tarpinavio rietenų, dėl stokos tvarkos drąsumės ir susikausymo, choras taip patįgi, kad liko tik pusė choristų. Su chorais mūsų kolonijoje kuo toliau, tuo pradėjo darytis blogiau. „Vilties“ S-ga monopolizavusi dainos meną, nesugebėjo jo tinkamai išvystyti. Neretai S-gos vadovybė duodavo dyrektyvas chorvedžiui, dėl kurių kildavo ir neusipratinę bei ginčų. Mūsų gyvenimo praktiparėdė, kad toks kurcos nors organizacijos dainos meno monopolizavimas buvo žalingas. Mes iki šiol nei vieno žmoniško, drausmingo choro neturėjome. Artėjant Tautos šventėms ar šiaip kokiam nors svarbesnei iškilnei, neretai su organizacijos vadovybėmis ton-

Lietuvos užsienio politika.

(Pabaiga)

Nepaisant tačiau Lietuvos gerų darbų ir konkrečių pastangų padaryti visa kas jai galima apsiraminimui laiduoti, priešinga jai propaganda tebetvartama, ekonominės represijos tebevyvatomos. O jei Lietuva kartais sudraudžia požemių veikėjus, tai ta pat daro, kaip rodo Eupen-Malmedy ir sudėto vokiečių bylos, Belgija, Čekoslovakija ir visi kiti kraštai, kurie susiduria su nepalankia jėms kai kurių savo piliečių priešvalstybine veikla. Tokios veiklos negali toleruoti joki valstybė, negali ją palankiai žiūrėti nė Lietuva, kaip ji taikos betroktų ir kaip jos besiektų. Lietuva vykdo Klaipėdos konvenciją lygiai lojaliai kaip ir kitus savo tarptautinius pasirašėjimus ir nemano jų keisti ar panaikinti vienusipusiais aktais, bet ir reikalauja, kad tie patys pasirašėjimai ar sutartys būtų ir kitų, kam privaloma, lygiai lojaliai vykdomi ir saugomi.

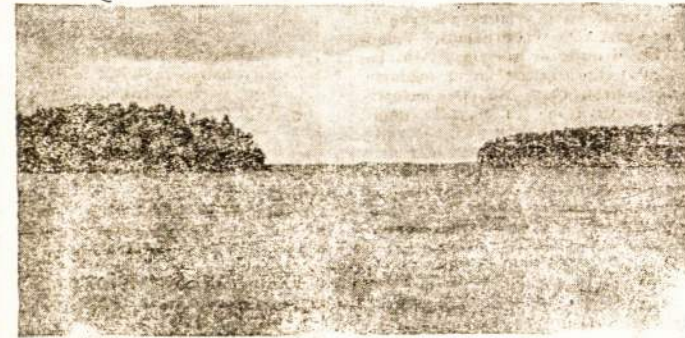
Būdamą griežta taikos ir teisingumo šalininkė, Lietuva nepageidauja savo užsienio politika nieko kito, kaip tik gerų ir draugiškų santykių su visais, be išimties, savo kaimynais. Ir šiam savo norui patvirtinti Lietuva yra padariniš dūm pastangų ir net nuolaidų, bet jei šios jos pastangos ne su visais savo kaimynais yra pastebėjusios tikslo, tai čia ne Lietuvos kaltė. Lietuva yra padariniš visa kas jai buvo galima taikai sustiprinti. Ji tvirtai laikosi Tautų Sąjungos propaguojamos teisės ir teisingumo politikos, ji yra nuosirdi šios politikos ir patios Tautų Sąjungos šalininkė ir narys. Lietuvai Tautų Sąjunga yra toji reikalingoji tautų bendrominei institucija, kuri vienintelė gali pagiedrinti dabartinę apsiaukusią tarptautinę atmosferą, ją psichologizinti patyškinti ir sudaryti draugiją ir patvariosius garantijas, kad nė viena valstybė savavališkai ne teisėtai pogrindu, neprimetus kitoms silpnesnėms, savo valios, versdama jas nusilenkti jėgait, bet ne teisai.

Lietuva sveikina ir kiekvieną kitą iniciatyvą taikai sutvirtinti, kiekvieną valstybių sandorą ar jų paktą, kuris siektų taikos ir teisingumo garantijų sustiprinti. Ji yra aiškiai pasisakiusi už savo lauką išsėdėti rytų paktą, ji tebereikšmia siūlo jai toms tendencijoms, kurios ir šiandien siekia įgyvendinti kolektyvinį saugumą.

Lietuva, be to, drauge su Latvija ir Estija, Baltijos Santarvės sudarė nuosirdžiaus stengiasi dirbti Tautų Sąjungos veiklai paremti reikalinge tvarka. Kanno, Talino ir Rygos konferencijos pakankamai jau įrodė, kad šioji Santarvė yra tikrai tvirtas taikos faktorius ir kad šioji valstybių ir jų pasiryžusi išlygiuoti daniel svarbių tarp jų tiesiųjų ir ekonominių skirtumų, kurie trukdė joms arčiau bendradarbiuoti. Sudaryta visa eilė susitarimų ir sutarčių tarp santarvės kraštų, ūkio, švietimo, teisės ir spaudos srityse yra tvirtai Santarvės rūmo patano akmenas. Be to, Kanno konferencijoje (1935 m.) padarytas Santarvės užsienio reikalų ministrų nutarimas solidarai laikytis dėl saugumo organizacijos projektų turi ypatingos reikšmės, tiek visai Santarvei tiek ir Lietuvai.

Trumpai, Lietuvos užsienio politika tiek ankėčiau, tiek ir šiandien siekia savo interesų ginti tikrai tarptautinio bendradarbiavimo, patento taikos dvasia ir sveiku politinės tikrovės supratimų, rėmuose. Lietuva jaučia taip pat

savo uždavinį ir atsakomybę tarptautinėje bendruomenėje ir tesivaduoja vienišai, siekdama taikos, tautų bendradarbiavimo ir savo saugumo konsolidavimo. Jos gi joks politinis reikalas nėra priešingas kilniems taikos ir teisingumui ir jos užsienio politika yra rimtas Europos taikai faktorius.

Platelių ežero sąsiūris — vad. vartai.

Medžiaginė SSSR darbininkų būklė.

„Gyvenimas pasidarė, drangai, geresnis. Gyvenimas pasidarė rė linksmesnis. Kai gyvenai linkama, tai ir darbas sparčiai eina. Tada ka bėjo Stalinas pirmame stachanovų suvažiavime. Geras ir linksmas gyvenimas prasidėjęs todėl, kad dabar socialistinė krašto esą pilna visokių gėrybių. Iš tikrųjų taip nėra. Nors pasakojimų netu padėtis tikrai pagerėjo, tačiau šis pasitarimo gyvenimo dar labai toli. Maisto, kas turi pinigų, gali nusipirkti, kiek nori, bet tų pinigų nedagėsis darbininkų turi pakankamai. Jei ne didelis skaidrus darbininkų stachanovų uždėbė tik 1000 rublių per mėnesį, tai didesnis darbininkų masė turi pasitenkinti daug kuklesniu uždėbė. 250 — 300 rublių per mėnesį — štai vidutinis SSSR darbininko uždėbė su šitokia suma daug gėrybių neįsigysi. Todėl kiekvienas atsitikimas, kai darbininkas gausa progos šį tą geresnio įsigyti, laikomas nepaprastu įvykiu.

Lengvosios pramonės komisaras vienotė savo kalbėje paverdėmis minėtojo tekties pramonės darbininko, kurios uždėbė didesnes pinigų sumas, nuo 550 — 800 per mėnesį. Jis dar pranešė, kad už uždėbėms pinigais viena darbininkė nusipirko šilko suknelę kojines, kepurėli ir, pagaliau, suknelę, kad atsiranda proga tikrai kultūrinai gyventi.

Kojstai skambėdų, jei kapitalistinio krašto ministrai būtų pasakoti tokias smulkmenas, kad mergelė darbininkė nusipirko kojines ar butelinką kepurėli nes tai pabrastas kasdieninis dalykas. O socializmo krašte tai bereik valstybinės reikšmės įvykis, pasitarimo gyvenimo vertymės. Mat, darbininkų masės vis dar labai skurdžiai rėdosi.

Motery mados atsiliko. „Sijonėlis — klioš, trumpas žaketukas, birstė ant vienos ausies, šūnės be užkulnių, paskuti antkakiai, rėkėliai nudažytos išpos“ — štai dabartinė moda Maskvoje. Taip apsirūdiusios moterys vadinamos „fordukais“. Ji jų visi juokiasi, bet nieko geresnio nesuvaldavo.

Standartiniai drabužiai „blogai guli“. Ir todėl spanda skundžiai, kad valstybinės krautuvės nieko nepateikia

(tesinys iš 4 pusl.)
APIE MŪSŲ CHORUS.
ka derėtis, kad jos dalyvautų ten ir ten, tada ir tada. Dėl menstausio menkiekio kyla nesupratimai ir tokiais atvejais chorvedis lieka keblnoj padėty nes chorus valdydavo ne chorvedis, bet organizacijos vadai, dažnai apie dainos meną labai mažai tenusimantieji. Ne retai organizacijos pavorėdavo chorvedžiai padiktuoti programas ir kt. Tik-

siog absurdas. Aiškū, kad tokios aplinkybės chorvedžiai dirbti buvo tiesiog neįmanoma.

Galima sakyti, kad nei viena Tautos šventė ar žymesnė iškilnė nepraėjo be nesupratimų, ginčų ir kivirčių. Tokių nesupratimų įvyko ir įjmet su „Vilties“ chorū per vasario 16 Paga- liau nevykęs pasirodymas per radio ir tiki nepražūs dalykai privertė chorvedžius imtis organizuoti iš naujo, draus- minga, savistovų, nepriklausomą chorą, kuris galėtų aptarnauti visus mūsų kolonijos reikalus. Tik tam, kad ankėčiau žmoniškiau pastatyti dainos meną, kad greičiau pasirodyti ir sveikutaučių aktyse, pradėtas organizuoti naujas lietuvių kolonijos chorai, į kuri bus stengiamasi sutraukti visus jaunuolius — jaunuotes, mylinčius lietuvišką dainą ir norinčius dainuoti, nežūrint į tai, koki organizacijai choristai priklauso, ar nepriklauso jokiai.

Klaudinga būtų manyti, kad tuo noriuu sugrįžti „Vilties“ chorai. „Vilties“ Sg 60 nekurie vadovai, savo nevykusių ekesių ir nekražius darbais patys tuos chorus baigia grauti, todėl ir buvo reikalinga imtis priemonių, kad mūsų dainos menas neunikentų „Vilties“ chorai, jei tik jie norės ir mokes gerai susitvarkyti, trel bus moklinami ir lavinami. Chorvedis is Lietuvos yra atsistatęs ne vien „Vilties“ Sg ai ar koki nors kita organizacijai, bet visai kolonijai. Jo ir pareika visiems dirbti. Ir reikia manyti, kad kada dainos meno reikalus tvarkys tos srities specialistas — chorvedis, tada chorai galės daryti pažangą ir gražiai pasirodyti.

Tuo būdu dabar turėsimė „Vilties“ ir kolonijos chorus.

Sekančiam numery šio reikalau plačiau pakalbėsime.

Varguolis.

žmoniškesnio „Pamėginkime gauti Maskvoje diržą, sagti ar sica pagal savo skouf — krantuvėse nerasi. Ir taip su visais dalykais. Valstybė šioje srityje, skū dū standartą, atsidrusi normulo paskirstymo sistemoje“. Pasizymėjusi cukrinųjų runkelių augintoja Marija Demėnko savo kaimietikiškais rūbais nesivėikusi atrodė „šimpatikiškiausia mergelė“, o kai ja apredė Maskvoje pazardintais drabužiais — koku žū rėti ir t. t. ir t. t.

Zolius nežūrint visų šūkavimų apie pasitarinti gyvenimą, žmoniškai apsiirngti vis dar nesuvaldoma. Valstybių krautuvė patarnavimas labai nelankstus.

Lai kraštie „Za Industrializaciją“ bėndaadarbis nesena aprašė, kaip gyvena „darbo didėvris“, kalcis Mitia Vasiljevas. Žymus žmočius, taip sakant profėtrėtikas bei ras, aplovanotas auktu pasizymėjimo ženklū — Rėdonošio Vėliavos ordū. Pasirolo, kad jis gyvena „labiau, negu kukliai apstatytame kambary, kurame gyvena dvi šeimos, Vasiljevas su žmona ir dar kitas darbininkas su žmona ir vaiku. Vasiljevo patėdėtas namas butas, bet jo žmona rėžėlta laikosi prie dūžio — patėišvi, netesėsi — negrėišvi“ ir nana, kad padėdėtu ištesėjimo dar treji metal reiks laukti. Jei šitai skurdžiai gyvena atsizymėjęs žmočius, tai diešas po 1000 rublių per mėnesį, ta kai jau kalbėti apie darbininkų mases. apie tuos, kurie jokio ordū neturi ir kurū vardų niekas nežino. Štai restoratorius Kalėnikovas gyvena kaip paukėtelis, kuriam neleidžiama net lėdo susitukti. Neturi jis nei muilo, nei rankšluostė, Maitinasi, kuo Dievas duoda. Kartais „užsimastęs“ suvalgo visą duona, kurios turėjo užtekti 2—3 dienoms. Dūm šitokių faktų galima būtų priraškinti iš Sovietų spaudos. Tačiau ir padocielė rodo, kad sovietikiškas gyvenimas nei labai linkamas, nei labai geras. Apie pasitarinti gyvenimą daugiau suvaldoma ir kalbama per įvairius suvažiavimus negu pasitarinčiai gyvenimo. Todėl ir spartus darbas uesieka plėsti.

„Izviestija“, (1935 - XII - 24) apie

vienu fabriką rašo: „kampanija stachanovėjų sąjūdiuio išplėsti trečiame bare prasidėjo ir „išimtingai“ pasibaigė spalio mėn. Lapkričio mėn. cecho viršūninkas vis rėčiau pradėjo užskiti. Prasidejo stovintėjimai... „Kampanija“ pasibaigė. Sistematiškai neįvykėdas programos mechanikiškas cechas ir lapkričio mėn. uatliko uždacinio — įvykdyta tik 76 proc. piano... Ir toliau: „dešimtys ir šimtai dabartinji stachanovėjų sumazino darbo našumą dėl stokos pindaugumos, dėl žmonių inertizkumo“...

Negerian ir kitose srityse. „Vakarų Sibire“ mokytojai 4—5 mėn. ne-gavna algos“. Dug kur mokyklos neaprupintos kuru, todėl tenka trumpai ar net pertraukti užsiėmimai“. Proletarų veiklai mokyklose pala.

SSSR darbininkų būk q žymiai apsunkina nevykusi mokesčių sistema. Apie 80 proc. visų biudžetinių pajamų surenkama vadinamojo apyvartos mokesčio (akcizo) pavidalu. Šiuo mokesčiu apėdama maisto produktai ir kiti reikalingiausi dalykai. Tokiu būdu ir labiau pasitorintieji ir neturtinčiausi gyvenantji sioksniniai turi sumokėti didžiulias šių mokesčių tūmas sumas, nes valstybi visiems reikalinga.

Marone, kad medžiūgnės darbo žmonių būkės socializmas iki šiol nepagerimo. Socializmoje valstybėje vargas ir skurdas darbininką siežia net danciau, negu bet kuriauo kapitalistiniame krašte.

K. K.

DIDELJ DŽIAUGSMĄ SUTEKSI SA-
VŲ GIMINĖS BEI DRAUGAMS LIE-
TUVOJE IR KITUR, JEI UZSAKYSI
JIEMS „LIETUVI“ 1936 METAMS.

Organizacijų reikšmė.

Ministerio Pirmininko p. J. Tūbelio pareiškimai dėl draugijų.

Ryšium su naujo draugijų įstatymo vasario 1 d. pasikalbėjimu, Ministeris Rirmininkas p. J. Tūbelis, «Eltos» atstovui pareiškė:

«Draugijų reikšmė valstybės ir tautos gyvenime yra tiek didelė, kad pagal draugijų skaičių, kitaip sakant, pagal visuomenės organizuotumą, mūsų laikais sprendžiama apie tautos kultūringumo laipsnį. Kuo daugiau visokių organizacijų įvairiuose gyvenimo srityse, tuo tauta laikoma kultūringesnė. Tačiau, bene dar svarbesnis, negu draugijų skaičius, yra čia draugijų pobūdis kitaip sakant, — kokiais sątais ir kuriais tikslais yra kuriami įvairūs visuomenės junginiai. Čia valstybei ir tautai yra svarbu, kad tie junginiai netrukdytų bendrų valstybės ir tautos siekinių vykdymo, bet kad organizuota visuomenė būtų tvirtas valstybės ramsis. Svarbu, kad organizacijos veikla ne tik neskaldytų tautos, nepastatytų viena jos dalį prieš kitą, bet kad aktingai dėtųsi prie taip svarbaus mums tautos vienybės ugdymo. Dėl to valstybei reikia susirūpinti visuomenės organizacijų santvarka ir jų veikla ir nustatyti šiai veiklai kriterijus, kuriuos geriausiai atitinka valstybės tikslus. Šį uždavinį žymia dalimi gali išspręsti geras draugijų įstatymas.

Čia turiu priminti kad veikias iki šiol «įstatymas apie draugijas» buvo išleistas dar 1919 metais spalio 10 d. Jis turėjo laikino pobūdžio ir neapėmė tent kiek plačiau draugijų gyvenimo beiiančių klausimų. Be to, daugelis šio įstatymo nuostatų jau paseno ir neatitinka dabartinio gyvenimo sąlygų ir reika avimų. Nekalbant jau apie kitus dalykus, net svarbių valstybei sąaugumo reikalų. «Įstatymas apie draugijas» turėjo eilę spragų, kurios pasiūsiu la ku privertė paskubinti naujų draugijų stit m paskelbimą. Sename įstatyme, pav., nebuvo numatyta net jų bendrų reikalavimų, kurie turėtų būti stato ni priimamiems į draugiją nariams arba draugijų vadovybių nariams. Dėl to n tik į draugijas, bet ir į jų vadovybes galėjo patekti asmenys net su kriminaline praetimi arba nelojalūs valstybei. Be to, negalima laikyti normaliu dalyku, kada į visuomenės organizacijas laisvai galėjo patekti ir joms net vadovauti svetimšalini ir nepilnametėiai.

Taip pat negalima laikyti pavyzdinga iki šiol buvusių pad'itj organizacijų tvarkymo srityje, kada pačios draugijos nežinojo, kas yra jų nariai, ir kada jų susirinkimuose d'iznai balsuodavo pašaliniai asmenys.

Nieko nebuvo pasakyta sename įstatyme ir apie tai, kas darytina tuo atveju, kai vienoje vietoje yra įsikūrusios kelios organizacijos tuo pačiu tikslu ir kai jos dėl šios priežasties trukdo viena kitai veikti.

Naujas draugijų įstatymas šias spragas užkūša, tiksliai nustatydamas tiek reikalavimus, kuriuos turi atitikti draugijų įstatai, tiek pat draugijų veikla. Aisizvelgiant į didelę organizacijų reikšmę gyvenime, naujas įstatymas turi visą eilę nuostatų, kurie patikrina valstybei tu organizacijų geresnę priežiūrą ir geresnį organizacijų tvarkymą, pradedit nuo jų isteigimo ir baigiant jų uždarymu. Naujas įstatymas suaukina nustato draugijų isteigimo ir registravimo tvarką, palikdamas Vidaus Reikalų Ministeriui teisę ne duoti leidimo tais atvejais kai dėl steigiamos draugijos naudingumo ky'a abejojomu. Ypatingo dėmesio naujas įstatymas kreipia į draugijų valdymosi būdą, į vadovybės sudarpmo tvarką ir vadovybės galią. Draugijos vadovybės narys pgal naują įstatymą turi būti Lietuvos pilietis, turėti ne mažiau kaip

24 metų amžiaus ir atlikti bendrus reikalavimus, kuriuos įstatymas taiko draugijų nariams. Draugijos vadovybės nariai turi mokėti žodžiu ir raštu valstybinę kalbą. Draugijos vadovybė įrašoma į draugijų registrą. Į šį registrą įrašoma ir kiekvienas draugijos vadovybėje pasikeitimas Vidaus Reikalų Ministeriui suteikiama teisė valstybės ar tautos reikalų sumetimais nušalinti draugijos ar jos skyriaus vadovybę arba atskirus vadovybės narius. Vidaus Reikalų Ministeriui įstatymas taip pat duoda teisę pridžiūros keliu uždaryti draugiją arba jos skyrių tais atvejais, kai draugija arba jos skyrius neturi teisėtos vadovybės arba kai jos veikimais valstybės ar tautos saugumo arba kitų valstybės ar tautos reikalų sumetimais darosi kenksmingas. Įstatymas leidžia taip pat Vidaus Reikalų Ministeriui naikinti kenksmingą paralelizmą jungiant draugijas, turinčias artimus tikslus, į vieną organizaciją.

Čia aš paminėju, kaip pavidį, tik kai kuriuos ryškesnius nuostatus, kurie skiria naująjį įstatymą nuo senojo. Šitie nuostatai mūsų gyvenimo sąlygomis yra savaime suprantami. Lojalūs draugijos prisitaikymas prie tų nuostatų jokių sunkumų nekali sudaryti, o toms draugijoms, kurių tikrieji tikslai nesuderinami su lojalumu valstybei, užkerta kelią, prisidencus lojalio organizacijos vardu, varyti priešvalstybinį darbą.

Išskyrus šią griežtesnę naujojo įstatymo įvestą draugijų veiklos priežiūrą, kurios reikalingumas yra patel šinaus aukščiau minėtais valstybės ir tautos saugumo sumetimais, naujas įstatymas jokių ypatingų suvaržymų draugijų veiklai nenustato. Tiek prosirašymas prie draugijų, tiek isteigimas iš tų yra visiškai laisvas. Naujas įstatymas net įskaitai pabrėžia, kad niekas negali būti verčiamas priklausyti prie bent kurios draugijos. Taigi, naujas įstatymas šiuo atžvilgiu labiau apsaugoja atskirų piliečių laisvę, negu 1919 metų įstatymas apie draugijas.

Lietuvos darbininkas tiesia kelius Eritréjoje

Sausio mėn. 21 dieną Aleksoto gyventojas Paltanavičius gavo laiską iš savo brolio Juozo, kuris dabar Etiopijoje tiesia italams kelius.

Jurgis Paltanavičius prieš 14 metų išvyko į lauko darbus Prancūzijoje, kur gyveno iki praeito pavasario. Prancūzų vyriausybė išleido įstatymą, pagal kurį svetimšaliams suvaržyta darbo gavimas. Todėl Paltanavičius liko bedarbis. Vėliau jis su keliais italais nuvytiavo į Milaną, iš kur jau ruošėsi važiuoti į Lietuvą. Tačiau netrukus kilo karas Afrikoje ir Paltanavičius kartu su italu darbininkais nuykė į Afriką.

Savo laiške broliui jis rašo: «Dirbu kaip paprastas darbininkas ir į dieną gaunu 3 lyras ir valgi. Šiup būty nevisai bloga, tik dienomis baisiai karšta, o naktimis puola didžiuliai uodai». Toliau tas mūsų tautietis rašo, kad da lia darbininkų nuo įvairių likų mirė, tačiau jis dar laikasis st'prlai.

TIK «LIETUVI» SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

Neverta pestis.

Pešamės už turta, meile, Už gražiausias merginas; Pagyvenę metų eilę, Matom jas žilas, senas.

Pešamės už vadovybę, Jaučiamės galingi mes, — O rytoj mirtis biauzybė Žemėn kiruamam jmes.

Pešamės už garbę vardo, Už ambicijas griežtas; Laikas viską gi suardo — Liekame nei šis, nei tas.

Skonis mus visų kitokis: Kas man gera,— jam netike; Nors tu verk, raudok ar juokis Taip aut amžių pasiliksi!

Motina gamta surėdė Mūsų būdo skirtumus; Štai delko kovą begėdė Nuolat drasko mums jausmus.

Prigimimas aplinkybės Žinogu valdo paprastai; Nėr blogumo, nėr gerybės, Kaip giliai tą apmąstai.

Jeigu vieną griebė galas, — Kitas džiaugiasi proga; Kaip kada naudingas melas Ir naudinga net liga.

Jeigu norim mes surasti Laimėn vedančius kelius, — Reik vieniem kitus suprasti, Kaip mokytus, taip kvailus.

Buk tik linksmas, juokaulvyvas, Nedaryk kitam skriaudos, Busi tuomet sveikas-gyvas Ir laimingas visados!

Atliktas Kriukis.

Margumynai.

JULIUS CEZARIS — KARVELIU PAŠTO IŠRADEJAS.

Ryšiai — senas kultūros veikenys. Jie turi daugiau kaip 2000 metų. Pradžioje buvo labai primityvūs, todėl susisiekymas buvo nepaprastai sunkus. Lietuviai (ir kraikai) ryšium palaikyti vartojo žibintus. Jais perduodavo trumpas sąvokas: atėjome! nugalėjome! apsupti esam prie jų ir t. t. Persų Kyro laikais, 560 metų prieš Kristų, išrado ryporus, garsiekalbius. Julius Cezaris ryšius pageritino išradamas karveliu, paštą. Jis taip pat pirmas pavartojo ir šifrus. Napoleono laikais buvo išrastas optikos aparatas. 1858 metais anelai pirma kartą panaudojo karui Morzės abėcėlę. 1876 m. išrado telefoną, o 1904 m. radio telegrafą. Karas šias visas priemones patobulino ir dar davė šį bei tą naują. Nors ir buvo tobulus priemonės, tačiau did. karu naudojo dažnai pačias primityviškiausias, kaip: atsitrukdami užkurdavo lauzą ir tuo pranešdavo kitoms dalims apie savo atsitrukdimą.

BENZINAS IŠ ANGLIES.

Vokietija labai rūpinasi savo degalo gamyba. Numatyta pastatyti keletą fabrikų, kuriuose bus gaminamas iš anglių dabartinis benzinas. Toks fabrikas turėjo būti isteigtas dar 1934 m. Saksonijoje, kuris kas mėnesį perdirtų 600 t anglių ir kasmet pagamintu nuo 5.000 iki 20.000 t. dirbtinio benzino. Dirbtinio benzino gamybą arba hidrogenizaciją yra sudėtingas proce-

sas, reikalauja didelių įrengimų fabrikuose. Procesas vyksta prie 200 — 250 atmosferų spaudimo.

Iš anglies gaunama 15% benzino ir arti 80% kitų sunkesnių degalų. Visą gamybą yra „Farbenindustrie“ chemiško koncerno rankose ir laikoma didžiausioje paslapyje.

Amerikos spaudos žiniomis, jau 1930 m. iš suvartoto Vokietijoje benzino 10% teko dirbtiniam benzinui. Dabar šis procentas išaugo.

ŠVIEČIAMOSIOS DUJOS AUTOTRANSPORTE.

Rugsėjo 20 d. Berlyne pradėjo važinėti pirmasis autobusas, šviečiamųjų dujų varomas. Bandymai buvo vykdomi ilgą laiką ir paodė, kad dujos tinka automobiliams varyti. Po to buvo išspręstas vidaus degimo motorų pritaikymas dujoms. Visas Berlyno miesto transportas pereina prie naujų varikų.

Vokiečių spaudos žiniomis, šviečiamųjų dujų vartojimas autotransporte sudaro 30% ekonomijos, palyginus su benzinu varomomis automašinomis.

Spauda labai veština pavykusius bandymus ir Berlyno susisiekimo motorų perdirbimą, nes tai leidžia Vokietijos autotransportui naudoti vietinį degalą, atpalaiduoja nuo benzino įvežimo iš užsienio.

Dėmėsio

FELČERIS I. GARLO

Trumpiausiu laiku pagydau užkrečiamas (lyties) odos ir kitas ligas. Apžirėjimas ir adatos veitui. Priimu visomis dienomis bile kokią valandą.

VILLA ZELINA.

Rua Quatorze, Nr. 9.

Bonde nuo Largo da Sē N. 32.

Autobusas nuo seno turgaus.

KIEKVIENO SKAITYTOJO PAREIGA

laiku atnaujinti pronomeratą 1936 metais «Lietuvis» tikisi, kad ir Tamsta neatsiliksi nuo kitų. Pinigus siųsti įvertintu laišku: (valor declarado) «Lietuvis» caixa postal 1764, São Paulo.

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skanus valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensjonas. Pietūs ir vakarienės už 1\$700 t'k pas

POVILA ROMANOVA

Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro) São Paulo.

Brangus skaitytojai.

Per ištisus metus „LIETUVIS“ lankė tamtos namus, kas savaitę teikdams daugybę žinių iš Tėvynės — Lietuvos, viso pasaulio, iš vietos. Jame tamsta rasdavai daug įdomių ir naudingų straipsnių apysakų, eilėraščių.

„LIETUVIS“ buvo tamtos geriausias draugas, patarėjas ir prietelius. Jis nori ir toliau juo būti. „LIETUVIS“ neapvils tamtos ir toliau. Jis tikisi, kad ir tamsta, malonūs skaitytojai, jo nepamirs! Taigi, nieko nelaukdams siųsk „Lietuvio“ prenumeratą 1936 metams.

Šiais metais „Lietuvis“ bus daug įdomesnis ir įvairesnis, nes jis turės daug naujų bendradarbių korespondentų bei talkininkų.

1936 met. „Lietuvį“ skaitys visi!

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoj,
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
- 6) Citavičiaus krautuvėje V. Zeli noje.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“, Redakcijoj visomis dienomis.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridinius patarimus lietuviams veltui. Taip pat veda visokias bylas teismo įstaigose. Lietuviai, turėdami kokių nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdami gauti nemokamai juridinių patarimų kreiptis pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praça da Sê, 83° andar

Tel. 2-3885

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelena, arba sidarbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta dieną ir nakti. —

Veltui!

Išrūpinu plana iš Prefeitūros namų statybai tam, kas pirsks sklypą Vila Zelincje. Dėl sąlygų kreiptis pas

KARLOS KORKIŠKO Av. Zelina
Nr. 33 Villa Zelina.

SEUBIAI IR PIGIAI PARDUODAMAS KAMPINIS SKLYPAS VILA ZELINO. JE PRIE PAT BAŽNYČIOS. Geriausia vieta visokiam bizniui. Sklypas didelis ir labai geroje bei gražioje vietoje. Dėl sąlygų kreiptis į „Lietuvio“ redakciją, rua Bandeirantes, 92. S. Paulo.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1619.

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5

Tel. buto 2-5068.

Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Gydytojas Dr. F. Romeiro

RUA LIBERO BADARÓ Nr. 41, 2 andar.

Inkstų, vidurių, veneros ir moterų ligų specialistas su ilgametu praktika Brazilijoje ir užsienuose. Gerai įrengtas kabinetas. Dr. F. Romeiro pasisiūlė pasitarnauti Brazilijos lietuvių kolonijai. Lietuviams daro nepaprastai didelę nuolaidą už apžiūrėjimą ir gydymą. Neturtingiems lietuviams veltui. Norint pasinaudoti apžiūrėjimu ir gydymu veltui, reikalinga gauti raštelį pas Liet. S-gos Brazilijoje reikalų vedėją, rua Bandeirantes, 92.

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laių išėjimas į Europą	
Pionier	25. 1. 36.
Astrida	11. 2. 36.
Macedonier	20. 2. 26.

Kainos pigios.

Paroduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išieivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai [įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

Italų pervara Rytų Afrikos kare. Kovo 1 d. Buenos Aires provincijoje per įvykusį kruviną konfliktą užimta penki asmenis ir keltolika sužeistų

Paskutinės žinios praneša, kad šiaurės ir Somalijos frontuose italai užėmė daug svarbių punktų. Paskutinėmis dienomis minėtuos frontuose įvyko smarkūs susirėmimai. Žuvo gana daug abisiniečių ir nemažai italų. Kovose žuvo du žymūs abisiniečių kariuomenės vadai. Ypačiai smarkiai italai sumušė abisiniečius prie Tembem. Italų kariuomenės vadai skubina užimti svarbesnes pozicijas prieš liūtys, kurios netrukus prasideda Abisinijoje.

Revoliucija Japonijoje galutinai likviduota.

Revoliucija Japonijoje jau galutinai likviduota. Tokio ir kituose miestuose baigiama visiškai atstatyti tvarką. Pranešama, kad Japonijos ministeris pirminkas esąs gyvas ir dar vadovaujantis vyriausybei. Sukilėninkai per klandą nužudė tik jo švogerį.

Dauguma revoliucionierių vadų suimta. Vasario 28 d. vyriausybės įsakymu revolverio šūviais nužudė 18 kariūnų, žymiausių revoliucijos vadų. Per šį sukilimą labai daug užmėsta ir sužeista. Oficialios žinios praneša, kad Japonijos vidaus ir užsienio politikos nebūsią jokių pakeitimų.

Lenkijoje streikuoja 20.000 darbininkų.

Lodžės audimo fabrikuose sustriūkavo 20.000 darbininkų. Darbininkai grasina pasiekti generalinį streiką, jei jų reikalavimai nebūs patenkinti. Lenkijos ekonominė padėtis pastaruoju laiku pradėjo blogėti.

Sukilimas Čylėje.

Šiomis dienomis Čylės Respublikoje buvo sukeita revoliucija, kurią po kelių dienų valdžios kariuomenė pavyko galutinai likviduoti. Sukilėninkai keisinosi nuversti esamąją vyriausybę. Sukilimo vadai suimti.

Žydų persekijimas Lenkijoje.

Lenkijoje ir toliau smarkiai persekiojami žydai. Labai dažnai įvyksta kruvinių incidentų. Šiomis dienomis įvyko didelės pėstinys Varšuvos universiteto tarp žydų ir lenkų studentų. Per incidentą sunkiai sužeista 12 studentų, dauguma žydų. Universitetas laikinai uždarytas.

Rinkimai Argentinoje.

Argentinoje įvyko rinkimai aštuonose provincijose. Įvairiose vietose per rinkimus įvyko smarkių incidentų.

Derybos tarp Anglijos ir Egipto.

Paskutiniu laiku Egipte visą laiką tęsėsi neramumai ir egiptiečių nacionalistų judėjimas prieš angius. Šiomis dienomis Kairo mieste prasidėjo derybos tarp anglų ir egiptiečių. Laiskrasti pažymi, kad angiai sutinka kai kuriuos egiptiečių reikalavimus patenkinti. Spėjama, kad bus prieita prie kokio nors susitarimo.

Italų abisiniečių konfliktas Tautų Sąjungoje.

Paskutiniu laiku Tautų Sąjungoje vėl pradėta gyvai svarstyti italų — abisiniečių konfliktas. Siulomos naujos taikos sąlygos, tačiau abejojama, ar pavyks kariaujančius šalis sutaukinti. Nei viena, nei kita pusė nenori nusileisti ir siūlomų taikos sąlygų priimti.

Amerika laikysis neitraliai Italų — Abisiniečių konflikte.

Amerikos Jungtinės Valstybės visą laiką laikosi neitraliai italų — abisiniečių konflikte. Amerika atsisako prisidėti prie sankcijų prieš italus ir oficialiai pareiškė, kad ir toliau į italų — abisiniečių konfliktą nesikiš.

Derybos tarp Vokietijos ir Lietuvos.

Telegrama iš Berlyno, iš kovo 5 d. praneša, kad kovo 9 dieną Berlyne prasidės derybos tarp Lietuvos ir Vokietijos dėl prekybinių santykių suregulavimo.

Abisinija priėmė Tautų S-gos Komisijos pasiūlymą.

Tautų Sąjungos Trylikos Komisijos pasiūlymą pradėti naujas taikos derybas su italais Abisinija priėmė. Abisinija sutinkanti pradėti taikos derybas su italais. Tuo tarpu dar nebuvo italų atsakymas ir oficialiai dar nežinomas jų nusistatymas šio atžvilgiu.

Naują Japonijos vyriausybę sudarys Herota.

Iš Tokio pranešama, kad naują Japonijos vyriausybę sudaryti pavesta užsienio reikalų ministeriui Herotai. Užs. Reikalų ministerijos portfelį paėmė Chikeru Yechida, buvęs ambasadorius Romoje.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

Suimtas Brazilijos komunistų vadovas.

Kovo 5 dieną Rio de Janeiro policija suėmė vyriausiąją Brazilijos komunistų vadą Luiz Carlos Prestes. Jis buvo vyriausiu nepavykusio sukilimo vadu ir visą laiką slapstėsi. Praėjau po didelių pastangų policijai pavyko su sėkti slapta jo gyvenamą vietą ir jis buvo areštuotas. Pas Carlos Prestes rasta daug svarbių dokumentų, iš kurių aiškėja visi komunistų planai. Prestes suėmimas sukėlė didelę sensaciją Brazilijos visuomenėje ir spaudoje.

Visoje Pietų Amerikoje norėta įvesti komunistinę diktatūrą.

Iš turimų Brazilijos policijos dokumentų ir davinių aiškėja, kad komunistai visoje Pietų Amerikoje projektavo nuversti valdžias ir įvesti komunistinę diktatūrą. Tam Maskvos buvo suraštos smulkios planas ir pavestas vykdyti kelis atsakomiesiems agentams. Vyriausiu to plano vykdytoju buvęs paskirtas Luiz Carlos Prestes, kuris turėjo keletą savo padėjėjų.

Žymiausieji Brazilijos komunistų vadai dabar yra suimti.

Argentinos jūrų ministeris Rio de Janeiro.

Kovo 2 dieną su dviem laivais į Rio de Janeiro atvyko Argentinos jūrų ministeris, kuris buvo sutiktas su dideliems iškilmams. Argentinos jūrų ministeriui buvo surašyta keletą iškilmingų priėmimų.

Liūtis Rio de Janeiro padarė nemažą nuostolių.

Rio de Janeiro mieste lijo labai smarkus lietus. nuo kuriuo patvino kai kurios gatvės. Vietomis susisiekimas buvo sustabdytas. Liūtys padarė nemažą nuostolių.

Tarp Prancūzijos ir Brazilijos pasirašyta nauja prekybos sutartis.

Rio de Janeiro netrukus bus pradėta statyba didelių žurnalistų namų. Šiomis dienomis tam tikslui dovanotas didelis sklypas. Žurnalistų namai kainuosią 4 milijonus mirėisų.

Vietos laikraščiai rašo, kad rinkiausiu kandidatu į Brazilijos Respublikos prezidentus tuo tarpu esąs Antonio Carlos, žymus politikas ir valstybės vyras.

Įvairiose Brazilijos vietose policija suėmė dar keletą žymių ekstremistų.

— Kovo 15 dieną įvyksta municipaliniai rinkimai. Tą dieną bus nuimtas apgulos stovis. Įvairios partijos šiems rinkimams smarkiai ruošiasi ir išstatė savo kandidatus.

Pranešimai.

PRAŠOMA GRAŽINTI PAINTASSKAITYTI KNYGAS.

Norėdami sutvarkyti knygų katalogą, maloniai prašome gerbiamus skaitytojus, seniau paėmusius iš Dr. V. Ku dirkos lietuvių pradžios mokyklos knygyno skaityti knygą, kaip galima greičiau jas gražinti.

Knygyną sutvarkius nuo 15 dienų kovo mėn. knygos vėl bus duodamos skaityti sekančia tvarka: mokiniais ir jų tėvams nemokamai, lietuvių organizacijų nariams už \$500, ir šiaip asmenims už \$1000 mėnesį.

Mokyklos Vedėjas.

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS POSĖDIS

įvyksta šį šeštadienį, kovo mėn. 7 d. 4 val. p. p., Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes, 92.

Pirmininkas.

Redakcijoj yra laisškai:

J. Apanavičius, J. Augulis, L. Bauskis, M. Bambelaitis, J. Budzilius, J. Balčiūnis, S. Čurkianis, J. Dymšai, V. Daukšiai, A. Golskiai, J. Jasulionis, A. Juknevičius, S. Klimaševskienė, P. Kareivai, V. Mazutavičius, J. Niedzelskai, J. Prancėnui, V. Pakalniui, B. Petruitytei, E. Pribiūniui, P. Rinkevičiui, J. Rinkevičiui, P. Ruzgytei, E. Kai nYTEI, I. Stankevičiui, J. Šeškui, S. Suob liui, K. Šiubai, J. Trytkauskui, L. Valbasnui, P. Vasiliauskui.

PASTABA: Laiskų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laisšką 200 reisu.

Administracija.

Paieškojimas.

Aš, Jurgis Subačius, paieškau savo sesers Karusės Subačiukės, gyvenančios São Paulo. Ji pati, arba kas apie ją žino prašau pranešti šius adresu: J. Subačius rua Dias Leme Nr. 24 (Mooca) S. Paulo.

**ALLO, ALLO, ALLO!
JAUNIMĖ!**

Sporto S-gos «Lithuania» Mokos skyr. š. m. kovo 1, 8, 15, 23 ir 29 d. sekmadieniais rengia linksmus šokių

VAKARUS

Darius — Grėno v. salėje, rua Lithuania Nr. 13.

Pradžią 7 val. vak. Pabaigą 12 val. nakt. Neprašėskite programos gražiai pasiūlyminti.

KUR EISIME ŠOKTI?

Aišku, kad ne kitur, kaip tik į LIETUVIŲ NAMŲ SALĖ, RUA BANDEIRANTES NR. 92, kur Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrus rengia linksmus

šokiu VAKARUS

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ, NUO 7 IKI 12 VAL.

GRIEŽ «LITHUANIJOS» DŽAZ — BANDAS. Pateisus įėjimas laisvas. Vyrams — su pakvietimais, kurie gaunami vietoje. Neuzmirškite šį sekuadienį atsilankyti į L. Namų salę, rua Bandeirantes, 92.